

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoPr/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2519202574
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2519202574.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudcov: Mgr. Jozef Mačej a Mgr. Matúš Staríček v právnej veci žalobcu: A. B. C., narodený X.XX.XXXX, bytom D. XXX, zastúpený: VEIS LEGAL, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Farská 8, Nitra, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., IČO 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, zastúpený: Advokátska kancelária JAKUBČO, spol. s r.o., so sídlom Horné záhrady 2, Banská Bystrica, o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. PN-18Cpr/43/2019-1053 zo dňa 8. novembra 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 2 ods. 1, § 2a ods. 1, 2, 3, § 3 ods. 1, § 6 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), § 13 ods. 1, 2, 3, 5 Zákonníka práce, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že nebolo zistené také konanie žalovaného, ktoré by bolo možno objektívne vnímať ako zaobchádzanie so žalobcom, ktoré je nepriaznivejšie v porovnaní so spôsobom, akým sa zaobchádzalo alebo by sa zaobchádzalo s ostatnými, ktorí sú v podobnej situácii. Používanie motorového vozidla nie je zakotvené v pracovnej zmluve žalovaného, zároveň miesto jeho výkonu práce je Žilina a pre prípad služobnej cesty mal k dispozícii služobné motorové vozidlá prostredníctvom aplikácie. Čo sa týka kontroly dochádzky, túto považoval súd prvej inštancie zo strany žalovaného ako zamestnávateľa za oprávnenú a zároveň v intenciách konkrétneho prípadu za dostatočne zrozumiteľne i logicky vysvetlenú najmä zo strany svedkýň, ktoré u žalovaného pracovali na mzdovom oddelení, resp. oddelení ľudských zdrojov. Výsluchom svedkov pracujúcich na obdobných pozíciách, najmä svedka E. F., bolo tiež preukázané, že zamestnanci žalovaného nemajú prístup do všetkých, resp. väčšiny systémov žalovaného a sú im sprístupnené len časti, ktoré sa týkajú ich pracovného zaradenia. Zároveň mal súd prvej inštancie za preukázané z jednotlivých výpovedí svedkov, že k odňatiu pracovných pomôcok (služobný notebook) došlo až v čase podanej výpovede, čo ani samotný žalobca nespochybnil. K argumentácii, že so žalobcom bolo zaobchádzané ako s „nechceným zamestnancom“ a boli mu zadávané úlohy bez možnosti ich delegovať na svojich podriadených, ktorých po vykonaných organizačných zmenách žalovaného mal v počte 0 a z tohto dôvodu na uvedenú skutočnosť upozornil žalovaného a rovnako tak z uvedeného dôvodu sa nedostavoval do zamestnania, súd prvej inštancie mal za to, že táto skutočnosť bola vo vyčerpávajúcej miere predmetom dokazovania

v konaní pred Okresným súdom Ružomberok sp. zn. 9Cpr/25/2020 a bola jedným z dôvodov určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru žalobcu u žalovaného, a preto v tejto časti súd odkazuje na závery uvedeného rozsudku. V konaní neboli preukázané skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, a preto súd prvej inštancie žalobu zamietol.

4. Súd prvej inštancie priznal žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania, nakoľko mal žalovaný vo veci celkový úspech.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný výlučne vo vzťahu k žalobcovi dlhodobo uskutočňoval také konanie, ktoré je možné objektívne vnímať ako zaobchádzanie so žalobcom, ktoré je podstatne nepriaznivejšie v porovnaní s inými porovnateľnými zamestnancami v rovnakom postavení. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie zjavne opomenul plnohodnotne preskúmať značnú časť žalobcom namietaných (a preukázaných) diskriminačných opatrení a obmedzení pracovných podmienok, ktoré žalovaný preukázateľne prijímal výlučne len vo vzťahu k žalobcovi. Súd prvej inštancie sa však v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku nijakým spôsobom nevysporiadal s doplňujúcim podaním žalobcu zo dňa 24.2.2020 a ktoré zásadným spôsobom rozširovalo žalobné tvrdenia týkajúce sa ďalších diskriminačných opatrení a obmedzení pracovných podmienok v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania. Žalobca týmto podaním dopĺňal žalobu o ďalšie diskriminačné opatrenia, ktoré boli zo strany žalovaného prijímané výlučne vo vzťahu k žalobcovi až po podaní žaloby a ktoré viedli až k absolútnej nemožnosti žalobcu vykonávať prácu podľa pracovnej zmluvy. Listinnými dôkazmi a výpoveďami p. G., p. F., p. H., aj samotného generálneho riaditeľa p. I., bolo preukázané, že všetci vedúci zamestnanci banky – riaditelia divízií mali na trvalo pridelené služobné motorové vozidlá na služobné aj súkromné účely, a to až do skončenia pracovného pomeru. Žalovaný bezdôvodne a natrvalo odňal motorové vozidlo žalobcovi v čase, kedy bol žalobca stále vrchným riaditeľom divízie IT (dokonca nebol ani vo výpovednej dobe), a to bez toho, aby mu bolo pridelené iné služobné motorové vozidlo. Žalobca bol v tomto prípade jediným vrchným riaditeľom divízie banky, ktorý nemal pridelené služobné motorové vozidlo. Žalobca sa z odôvodnenia napadnutého rozsudku nedozvedel, aký bol myšlienkový pochod súdu prvej inštancie konštatovaní, že intenzívna a nadmerná kontrola dochádzky žalobcu a kontrola akýchkoľvek potvrdení predložených žalobcom, nepredstavovala porušenie zásady rovnakého zaobchádzania zo strany žalovaného. Intenzita a sústavnosť týchto kontrol žalobcu oproti ostatným porovnateľným zamestnancom jednoznačne preukazuje rozdielnosť prístupu k žalobcovi, ktorý žalobca právom vnímal ako nátlak na jeho osobu v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania. Súd prvej inštancie sa diskriminačným správaním žalovaného spočívajúcim v ignorovaní opakovaných žiadostí žalobcu o čerpanie dovolenky v napadnutom rozsudku absolútne nezaoberal, a to napriek tomu, že žalobca naň opakovane poukazoval a riadne ho preukázal. Žalobca nemal možnosť čerpať dovolenku rovnako, ako ostatní porovnateľní zamestnanci. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že pokiaľ žalovaný počas trvania pracovného pomeru bezdôvodne a natrvalo odňal výlučne žalobcovi (a žiadnemu inému porovnateľnému zamestnancovi) jeho notebook ako základný pracovný nástroj, nejde o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, je absurdné a nepochopiteľné. Zákoník práce v žiadnom zo svojich ustanovení nepripúšťa rozdielne zaobchádzanie medzi zamestnancom vo výpovednej dobe a zamestnancom, ktorý vo výpovednej dobe nie je. Súd prvej inštancie sa diskriminačným správaním žalovaného spočívajúcim v porušení interných predpisov o voľbe zástupcu vrchného riaditeľa v čase neprítomnosti žalobcu na pracovisku v napadnutom rozsudku nezaoberal. Žalobca v časti tohto obmedzenia podmienok práce nikdy nenamietal zablokovanie prístupu do všetkých systémov žalovaného, ale len do tých, ktoré nevyhnutne potreboval na výkon práce podľa pracovnej zmluvy. Tieto boli žalobcovi bezdôvodne a natrvalo zablokované a neboli mu obnovené ani po tom, ako sa ich obnovenia žalobca preukázateľne dožadoval za účelom výkonu svojej práce vrchného riaditeľa divízie IT. Obmedzovanie podmienok výkonu práce vrchného riaditeľa oproti ostatným porovnateľným zamestnancom je aj v tomto prípade nespochybniteľná. Súd prvej inštancie sa diskriminačným opatrením žalovaného spočívajúcim v presadení žalobcu mimo dovtedajšieho stáleho pracovného kolektívu a v osobitnom pokyne nepohybovať sa po budove v napadnutom rozsudku absolútne nezaoberal, resp. len stručne a povrchno „odkázal na závery rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn.: 9Cpr/25/2020“. Súd prvej inštancie v otázke diskriminačného pokynu na presadenie žalobcu odkazuje na právoplatné rozhodnutie iného súdu, ktorý však v tomto smere nevykonal žiadne dokazovanie. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku absolútne nevysporiadal s tým, že žalobca bol pokynom generálneho riaditeľa zo dňa 8.1.2020 presadený na úplne iné

poschodie, mimo svojho kolektívu jemu (dovtedy) podriadených zamestnancov a zároveň mu bol zo strany generálneho riaditeľa daný pokyn aby sa „zdržoval výhradne na svojom novom pracovisku“ a nenavštevoval iné útvary banky. Súd prvej inštancie sa s diskriminačným správaním žalovaného spočívajúcim v zadávaní osobitných úloh mimo pracovnej náplne a bez možnosti delegovania úloh podriadeným zamestnancom v napadnutom rozsudku absolútne nezaoberal. Žalobca bol ponižujúcim a demonštratívnym spôsobom vytlačený na absolútny okraj spoločnosti žalovaného. Všetci podriadení zamestnanci boli rozhodnutím generálneho riaditeľa presunutí pod účelovo vytvorenú divíziu IT a digitalizácie riadenú A. E. F.. Žalobca odo dňa 9.1.2020 nemal ako vrchný riaditeľ divízie IT ani jedného podriadeného zamestnanca, resp. divízneho kolegu. Súd prvej inštancie sa pri tomto bezprecedentnom a dehonestujúcom diskriminačnom opatrení obmedzil len na neurčité odkázanie na „závery Okresného súdu Ružomberok, sp. zn.: 9Cpr/25/2020“. Súd prvej inštancie sa diskriminačným opatrením žalovaného spočívajúcim v neuznaní potvrdenia o hľadaní zamestnania a úmyselnom sabotovaní snahy žalobcu o nájdenie si zamestnania počas výpovednej doby v napadnutom rozsudku absolútne nezaoberal. Žalovaný v liste adresovanom spoločnosti TMR veľmi zákerným spôsobom očiernil žalobcu tak, že žalobca vo výberovom konaní v spoločnosti TMR nebol úspešný. Žalovaný zaplatením náhrady mzdy uznal tvrdenie žalobcu, ako aj záver Inšpektorátu práce Žilina o protiprávnosti jeho konania v otázke neoprávnene udelených absencií a krátenia dovolenky žalobcu počas štyroch dní pohovorov žalobcu v spoločnosti TMR. Súd prvej inštancie sa z hľadiska opisu skutkového stavu absolútne nevysporiadal s tým, že žalobca v žalobe, resp. v doplňujúcich podaniach označil a v konaní riadne preukázal existenciu nie jedného, ale štyroch konkrétnych diskriminačných dôvodov, ktoré boli motívom diskriminačného konania žalovaného. Protichodné konštatovania súdu prvej inštancie nespĺňajú elementárnu požiadavku racionálnej právnej a skutkovej argumentácie. V konaní boli vykonané také dôkazy, ktoré nepochybne preukázali prijímanie konkrétne pomenovaných diskriminačných opatrení a obmedzení pracovných podmienok výlučne vo vzťahu k žalobcovi. Taktiež boli vykonané také dôkazy, ktoré nedávajú priestor na pochybnosti o existencii motívu žalovaného, ktoré žalobca jasne a zrozumiteľne pomenoval. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku absolútne nezohľadnil všetky ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré je potrebné aplikovať na zistený skutkový stav. V čase nástupu A. E. F. do banky neexistoval žiadny skutočný výpovedný dôvod na skončenie pracovného pomeru so žalobcom, preto sa žalovaný bez pochyby usiloval vytvoriť tlak na žalobcu a dával mu jasne pocítiť, že je v banke neželaným zamestnancom. Skutočnosť, že pojem „neželaný zamestnanec“ nie je zákonom definovaný, je v tomto prípade z hľadiska preukázanej diskriminácie bezpredmetná. Ďalším pomenovaným a jednoznačne preukázaným diskriminačným dôvodom bolo, že žalobca sa dňa 11.9.2019 obrátil na žalovaného so sťažnosťou namietajúcou porušovanie zásady rovnakého zaobchádzania a dňa 18.10.2019 podal žalobca na Okresnom súde Piešťany žalobu o vyslovenie porušovania zásady rovnakého zaobchádzania. Z hľadiska časovej následnosti je pritom nepochybné, že žalovaný prijímal ďalšie individuálne obmedzenia pracovných podmienok žalobcu až po tom, ako sa žalobca obrátil so žalobou na Okresný súd Piešťany. Zásadným je aj postavenie žalobcu ako „zamestnanca vo výpovednej dobe“, ktoré žalobca nadobudol, keď mu bola doručená účelová výpoveď zamestnávateľa z organizačných dôvodov. Súd prvej inštancie neuviedol akýmkoľvek odkazom na znenie konkrétnej právnej normy, z ktorej by vyplývala možnosť rozdielneho zaobchádzania so zamestnancom vo výpovednej dobe. Súd prvej inštancie teda namiesto rýchlej a efektívnej ochrany zamestnanca pred porušovaním zásady rovnakého zaobchádzania a diskrimináciou z dôvodu iného postavenia, poskytol zamestnávateľovi prostredníctvom napadnutého rozsudku absolútne nevídanú možnosť rozdielne zaobchádzať s akýmkoľvek zamestnancom, ktorý je vo výpovednej dobe. Súd prvej inštancie sa podaním žalobcu zo dňa 24.2.2020 absolútne nevysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie bezdôvodne nevykonal žalobcom navrhovaný dôkaz predložením predmetných dokumentov o tom, že A. E. F. bol zo strany NBS vopred schvaľovaný na pracovnú pozíciu žalobcu v čase, kedy žalobca nemal skončený pracovný pomer. Súd prvej inštancie tento žalobcom navrhovaný dôkaz nezamietol. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku z hľadiska ústavného princípu právnej istoty absolútne nevysporiadal s tým, prečo rozhodol inak, ako všeobecné súdy rozhodli v obdobných veciach. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že žalobca opakovane opisuje iba správanie/konanie žalovaného, ktoré označoval za „podstatne menej priaznivé zaobchádzanie“ s osobou žalobcu. Toto konanie sa pokúšal aj preukázať v priebehu konania prostredníctvom výsluchu svedkov, avšak neúspešne. Žalobca nepresne interpretuje obsah výpovedí svedkov, aby vytvoril skreslený obraz celkovej situácie, ktorý by mohol byť v jeho prospech. Odňatie kancelárie a motorového

vozidla nie je diskrimináciou, ale jedná sa len o racionálne organizačné opatrenia smerujúce k účelnému využitiu pracovného priestoru a pracovných prostriedkov. Žiadny z vedúcich zamestnancov nemá vlastnú stavebne oddelenú kanceláriu s výnimkou generálneho riaditeľa, presun zamestnanca v rámci pracovných priestorov je výlučným právom zamestnávateľa a nemôže sa jednáť o diskrimináciu. Rovnako je to práve zamestnávateľ, kto je oprávnený zhodnotiť či konkrétny zamestnanec potrebuje pre výkon svojej práce motorové vozidlo. V prípade žalobcu odpadla potreba pravidelného cestovania medzi Bratislavou a Žilinou, preto nebolo racionálne a hospodárne, aby mal pridelené vozidlo. Neúčast' na poradách súvisela s ustanovením nového člena predstavenstva zodpovedného za IT, ktorý sa mal zúčastňovať porád, pričom žalobca sa mal intenzívnejšie venovať samotnej prevádzke IT. Účasť na poradách nie je nárokovateľná a účasť na porade určuje zvolávateľ podľa cieľov porady, preto je absurdné, aby neúčast' na porade bola považovaná za diskrimináciu. Kontrola dochádzky je jedným zo základných práv zamestnávateľa a zamestnávateľ nemôže rezignovať na toto právo pokiaľ chce zachovať disciplínu na pracovisku. Kontrola žalobcu z hľadiska dochádzky súvisela výlučne s jeho častými absenciami na pracovisku a nemala rozhodne diskriminačnú povahu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný nijakým spôsobom nekonal voči žalobcovi diskriminačne. Žalovaný so žalobcom nezaobchádzal menej priaznivejšie v porovnaní s inými porovnateľnými zamestnancami v rovnakom postavení. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalobca neoznačil taký diskriminačný dôvod, ktorý by správaním žalovaného naplnil znaky diskriminácie. Súd prvej inštancie vec správne posúdil a nie je možné konštatovať, že by postupoval svojvoľne, či nad rámec zákona. Vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 9.11.2017 uviedol, že predmetný rozsudok síce skúma, či došlo k diskriminácii žalobcu z dôvodu iného postavenia, avšak konštatuje, že k diskriminácii z dôvodu iného postavenia došlo spôsobom skončenia pracovného pomeru. Žalobca sa síce pokúšal vykresliť a opísať niektoré údajné diskriminačne konania žalovaného, čo sa nepreukázalo, pričom ide iba o opis subjektívnych pocitov žalobcu. Súd prvej inštancie rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď žalobu v plnom rozsahu zamietol. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

7. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že odvolanie žalobcu je postavené na zákonných odvolacích dôvodoch, ktoré sú podrobne rozčlenené a obsahovo konkretizované. Žalovaný vo svojom vyjadrení bagatelizuje predmetné diskriminačné opatrenia a nazýva ich „domnelými“, čo je v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním. Všeobecné a bezobsažné tvrdenie žalovaného, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať podstatne menej priaznivé zaobchádzanie so žalobcom (v rozpore s pracovnoprávnou zásadou rovnakého zaobchádzania), potom nemôže obstať. Žalobca od počiatku konania interpretuje každú výpoveď konkrétneho svedka podľa jej obsahu a vždy v kontexte vykonaných listinných dôkazov. Je úplne prirodzené, že žalobca vo svojom odvolaní poukazuje na tie časti svedeckých výpovedí svedkov, ktoré sa týkajú konkrétnych diskriminačných opatrení namietaných žalobcom. Žalobca v odvolaní explicitne popísal a odôvodnil, v čom spočívajú pochybenia súdu prvej inštancie, ktorých následkom je nesprávnosť, resp. nezákonnosť napadnutého rozsudku. K ostatným diskriminačným opatreniam prijímaným výlučne vo vzťahu k žalobcovi sa už žalovaný vo svojom vyjadrení pre istotu nevyjadril vôbec, nakoľko ich nedokáže spochybníť a ich prijatie výlučne vo vzťahu k žalobcovi nedokáže racionálne a zákonne vysvetliť. Súd prvej inštancie nedokázal v napadnutom rozsudku identifikovať žiadne rozumné a objektívne vysvetlenie vo vzťahu ku každému žalobcom namietanému diskriminačnému opatreniu. Legitimizovať nerovné zaobchádzanie vo vzťahu k žalobcovi výpovednou dobou žalobcu je absurdné, nezákonné a ústavne neudržateľné. Vyjadrenie žalovaného z hľadiska jeho obsahu nie je spôsobilé spochybníť existenciu ktoréhokoľvek zo žalobcom tvrdených odvolacích dôvodov a predmetné vyjadrenie žalovaného nemôže nahradiť nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Žalobca zotrval na svojom odvolacom návrhu.

8. K vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že tvrdenia žalobcu, že by žalovaný mal ťažko hľadať odôvodnenie a argumenty vo vzťahu k obsahu podaného odvolania žalobcu, považuje za nepodstatné. Žalovaný považuje za nadbytočné, neúčelné a neefektívne opakovane recyklovať a opakovať totožné argumenty, nakoľko odvolací súd v rámci svojho rozhodovania má k dispozícii kompletný spis. Žalovaný zotrval na svojom odvolacom návrhu.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového

poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. a), b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

10. Predmetom konania je nárok žalobcu na vyslovenie porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, na upustenie od porušovania zásady rovnakého zaobchádzania, na náhradu nemajetkovej ujmy a na zverejnenie ospravedlnenia. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že nebola preukázaná existencia nerovnakého zaobchádzania so žalobcom. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho prieskumu posúdiť, či v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, či súdne rozhodnutie trpí skutkovými vadami a či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil.

11. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bolo namietanie, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, jeho odôvodnenie je nezrozumiteľné a vnútorne nelogické, súd prvej inštancie nevykonal relevantné navrhnuté dôkazy, pričom súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené.

13. Odvolací súd je pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia zásadne viazaný uplatneným rozsahom a dôvodmi odvolania, vyplýva z toho mimo iného to, že pri preskúmaní správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie môže prihliadať len k tým dôvodom, ktoré odvolateľ v odvolaní označil, nie je viazaný rozsahom odvolania len v prípadoch uvedených v ustanovení § 379 písm. a), b), c) Civilného sporového poriadku (nejde o daný prípad), pričom však vždy musí prihliadnúť k vadám týkajúcich sa procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

14. Podľa § 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

15. Z citovaného ustanovenia procesného predpisu potom vyplýva, že odvolací súd musí z úradnej povinnosti skúmať vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré sa týkajú procesných podmienok. Odvolací súd prihliada na tieto vady, aj keď odvolateľom neboli uplatnené. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k možnosti nesprávnosti výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu tak v sebe zahrňuje nielen skúmanie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale aj postupu súdu z hľadiska procesnoprávných predpisov.

16. Žalobca sa žalobou zo dňa 18.10.2019 doručenu súdu prvej inštancie dňa 21.10.2019 domáhal vyslovenia, že žalovaný svojim konaním vo vzťahu k žalobcovi porušil zásadu rovnakého zaobchádzania v pracovnom pomere a zákazu diskriminácie formou priamej diskriminácie, nepriamej diskriminácie a neoprávneného postihu, uloženia povinnosti žalovanému upustiť od porušovania zásady rovnakého zaobchádzania tak, že umožní žalobcovi pri výkone práce užívať samostatnú kanceláriu v sídle žalobcu nachádzajúcom sa v Žiline na ulici Hodžova 11, 010 11 Žilina, Slovenská republika a zároveň umožní žalobcovi pri výkone práce užívať služobné motorové vozidlo, uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 10.000 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, uloží žalovanému povinnosť na svojej webovej stránke J. po dobu troch mesiacov na viditeľnom mieste zverejniť ospravedlňujúci text v znení: „Spoločnosť Prima banka Slovensko, a. s. so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, Slovenská republika, IČO: 31 575 951, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Žilina, oddiel: Sa, vlož. č.: 148/L, sa týmto verejne ospravedlňuje svojmu zamestnancovi A. B. C. za to, že sa voči nemu dopustila konania, ktoré je porušením zásady rovnakého

zaobchádzania podľa § 13 ods. 1 Zákonníka práce. Nad týmto konaním vyslovujeme úprimnú ľútosť“. Podaním zo dňa 24.2.2020 doručeným súdu prvej inštancie dňa 24.2.2020 žalobca zobral žalobu späť v časti o uloženie povinnosti žalovanému umožniť žalobcovi pri výkone práce užívať samostatnú kanceláriu v sídle žalobcu nachádzajúcom sa v Žiline na ulici Hodžova 11, 010 11 Žilina, Slovenská republika a umožniť žalobcovi pri výkone práce užívať služobné motorové vozidlo a zmenil žalobu v časti požiadavky náhrady nemajetkovej ujmy zo sumy 10.000 eur na sumu 30.000 eur. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 12.10.2021 uznesením vyhláseným verejne pripustil uvedenú zmenu žaloby, avšak o čiastočnom späťvzátí žaloby nerozhodol.

17. Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

18. Späťvzatie žaloby je dispozitívny procesný úkon žalobcu, z obsahu ktorého jednoznačne vyplýva, že na prejednaní svojho nároku celkom alebo v určenej časti nemá záujem a je uzrozumený s tým, že o jeho žalobe alebo časti jeho žaloby nebude súdom meritórne rozhodnuté. Práve žalobca totiž rozhoduje o existencii sporu a je na jeho vôli, či podá žalobu a či aj v priebehu konania bude mať záujem na ďalšom vedení sporu a v akom rozsahu, a to pokiaľ ide o subjekty na strane žalovaného ako i rozsah žalovaného nároku. So žalobou je oprávnený disponovať jedine žalobca. Súd je viazaný dispozičnými úkonmi žalobcu. Pretože späťvzatie žaloby môže byť v rozpore s oprávnenými záujmami žalovaného v sporovom konaní na dokončenie konania meritórnym rozhodnutím o veci, majú ostatné strany zásadne právo vyjadriť nesúhlas s týmto žalobcovým procesným úkonom za podmienok stanovených zákonom. Ak takýto úkon žalobca urobí a sú splnené procesné podmienky na žalobcom uplatnený postup, je povinnosťou súdu rozhodnutie žalobcu rešpektovať. Žalobca v prejednávanej veci prejavil svoju vôľu vziať žalobu späť v časti o uloženie povinnosti žalovanému umožniť žalobcovi pri výkone práce užívať samostatnú kanceláriu v sídle žalobcu nachádzajúcom sa v Žiline na ulici Hodžova 11, 010 11 Žilina, Slovenská republika a umožniť žalobcovi pri výkone práce užívať služobné motorové vozidlo. O tomto čiastočnom späťvzátí žaloby nebolo doposiaľ súdom prvej inštancie rozhodnuté.

19. Vadným postupom je bezpochyby aj nerozhodnutie o čiastočnom späťvzátí žaloby uznesením podľa ustanovenia § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Preto pokiaľ súd prvej inštancie zamietol žalobu, pričom sa dôsledne neriadil príslušným zákonným ustanovením a zákonným spôsobom nepostupoval podľa ustanovenia § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku, týmto nesprávnym procesným postupom v dôsledku nesplnenia procesných podmienok zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

20. Podľa § 307 Civilného sporového poriadku antidiskriminačný spor je spor, ktorý sa týka porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou.

21. Niet pochyb, že v preskúmanom prípade sa jedná o antidiskriminačný spor vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávnom vzťahu, ktorá skutočnosť nebola ani medzi stranami sporná. Z obsahu žaloby v spojení s ďalšími podaniami žalobcu vyplýva, že žalobca sa titulom porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle antidiskriminačného zákona domáhal vyslovenia porušenia zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu iného postavenia a v nadväznosti na to náhrady nemajetkovej ujmy a ospravedlnenia. Antidiskriminačné spory predstavujú osobitnú množinu sporov v civilnom súdnom konaní. Tieto spory patria do skupiny sporov, pre ktoré sú príznačné tzv. procesné odklony. Tieto odôvodňujú svoju legitimitu svojou eurokonformitou a neposlednom rade majú svoje nespochybniteľné miesto v rámci ustanovení Civilného sporového poriadku v súvislosti s vymožitelnosťou práva na rovnaké zaobchádzanie.

22. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení účinnom do 30.6.2019 dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

23. Ustanovenia antidiskriminačného zákona upravujú porušenie zásady rovnakého zaobchádzania *expressis verbis*. Napriek tomu je z týchto ustanovení zrejmé, že k porušeniu uvedenej zásady dochádza pri diskriminácii zo zákonom vymedzených dôvodov. Výpočet diskriminačných dôvodov je relatívne otvorený, keďže diskriminačný dôvod iného postavenia zahŕňa aj situácie, ktoré nie sú výslovne uvedené v enumerácii týchto dôvodov a predstavuje variabilný prvok v prípade situácií, ktoré zákonodarca nepredvídal. Súd v prípade posudzovania konkrétneho prípadu, v rámci ktorého obeť diskriminácie namíeta porušenie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu iného postavenia, aplikuje induktívny myšlienkový proces. Pomocou spoločného posudzovania výslovne uvedených dôvodov diskriminácie teda zisťuje, čo tieto dôvody spája a vystihuje. Účelom opísaného myšlienkového pochodu sudcu má byť zistenie, či ním posudzovaný dôvod iného postavenia, ktorý môže predstavovať „nový“ dôvod diskriminácie, je možné zahrnúť pod konštrukciu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu iného postavenia. Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania teda predstavuje rešpektovanie zákazu diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmysľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu, vyššie uvedeného iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. Spor spočívajúci v otázke porušenia dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania má teda svoje mantinely v antidiskriminačnej legislatíve, t. j. v hmotnom práve, ktorého súčasná podoba je výsledkom dlhodobého vývoja a ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít predovšetkým na nadnárodnej úrovni. Slovenská antidiskriminačná legislatíva poskytuje obetiam porušenia zásady rovnakého zaobchádzania extenzívnu mieru ochrany. Jej reflexiou je demonštratívny výpočet antidiskriminačných dôvodov. To však neznamená, že pod antidiskriminačný dôvod „iného postavenia“ možno subsumovať akékoľvek dôvody. Je záujmom zákonodarcu, aby išlo len o také prípady, ktoré sú rovnako alebo obdobne závažné ako dôvody vyjadrené v zákone *expressis verbis*. Preto bez ohľadu na relatívne široký výklad diferenciačných kritérií, na ktoré sa viaže zákaz diskriminácie, aj „iné postavenie“ musí byť za každých okolností späté s ľudskou jedinečnosťou, čo znamená, že musia byť vopred dané také vlastnosti, ktoré sú imanentne dané človeku a ktoré ho odlišujú od iných ľudí. Kritérium „iného postavenia“ musí byť aspoň latentne známe vopred a musí byť jednou z príčin alebo dôvodov nerovnakého zaobchádzania. Ak by absentoval diskriminačný dôvod, nemožno hovoriť o porušení zákazu diskriminácie.

24. Podľa § 11 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení účinnom do 30.6.2019 (ďalej aj „antidiskriminačný zákon“) konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namíeta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalobca"). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalovaný") (ods. 1). Žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo (ods. 2).

25. Antidiskriminačné spory s poukazom na citované ustanovenie § 307 Civilného sporového poriadku predstavujú osobitnú množinu sporov v civilnom súdnom konaní. Aby bolo možné hovoriť o porušení zásady rovnakého zaobchádzania, musí existovať dôvodný záver o porušení zákazu diskriminácie. Tento zákaz nie je vyjadrený len v antidiskriminačnom zákone, ale možno ho nájsť aj v ustanoveniach iných právnych predpisov. Diskriminovaná osoba sa môže domáhať najmä toho, aby porušiteľ zásady rovnakého zaobchádzania upustil od svojho konania. Obeť diskriminácie sa môže tiež domáhať nápravy protiprávneho stavu, ak je to možné alebo poskytnutia zadosťučinenia, ktoré má zväčša požadovanú formu verejného ospravedlnenia. V prípade, že morálna satisfakcia v podobe ospravedlnenia nepostačuje, môže sa obeť diskriminácia domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy určí súd po zvážení všetkých okolností prípadu, pričom prihliadne najmä na závažnosť a mieru vzniknutej ujmy u obeť diskriminácie ako aj časový aspekt protiprávneho stavu.

26. „Smernica Rady EÚ 2000/43/EC z 29. júna 2000 sa premietla do Občianskeho súdneho konania Slovenskej republiky ohľadne dôkazného bremena v sporoch, kde osoby tvrdia, že voči nim došlo k priamej či nepriamej diskriminácii od 1. júla 2004 aj zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (§ 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. v znení neskorších

predpisov - antidiskriminačný zákon). V prípade vnútroštátnych právnych úprav (vrátane § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona) platí, že dôkazné bremeno neľahčí len a výlučne žalovanú stranu, ale ťaží aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno ohľadne skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, resp. zásady rovnakého zaobchádzania. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je jeho rasa, či etnická príslušnosť (pôvod). Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania. Uvedenú postupnosť prechodu dôkazného bremena zo žalobcu na žalovaného je potrebné pokladať za zrejmu a nespornú. To, či žalobca v takomto spore unesie svoje dôkazné bremeno, záleží od výpovednej hodnoty ním predložených dôkazných prostriedkov. Strana žalobcu je preto na prvom mieste povinná preukázať „zásah na prvý pohľad“ (prima facie), nepostačuje iba samotné tvrdenie žalobcu, či jeho vnútorné presvedčenie alebo vlastný pocit o takomto zásahu. Z uvedeného potom vyplýva, že predložené dôkazné prostriedky by mali mať takú výpovednú hodnotu, aby preukazovali existujúce objektívne okolnosti daného prípadu, pri ktorých bude možné už na prvý pohľad (prima facie) prijať záver o porušení zásady rovnakého zaobchádzania (t. j. o zásahu). Zároveň musí žalobca tvrdiť, že k nerovnakému zaobchádzaniu došlo v dôsledku pohnútky žalovaného o rasovej, či etnickej príslušnosti žalobcu; pohnútku (resp. motív) konania žalovaného žalobca nedokazuje. Ak žalobca nepreukáže, že s ním bolo zaobchádzané neobvyklým spôsobom, teda znevýhodňujúcim spôsobom (t. j. diskriminačne), nemôže byť v spore úspešný (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 10/2011 z 3. októbra 2011).“

27. „Subjektívny názor sťažovateľa na diskrimináciu jeho osoby nie je dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu mohlo dôjsť k diskriminačnému postupu. Z vnútroštátnej právnej úpravy (do 31. júna 2004 § 13 ods. 7 Zákonníka práce a od 1. júla 2004 § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov v spojení s § 13 ods. 5 Zákonníka práce) totiž vyplýva, že dôkazné bremeno v sporoch týkajúcich sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nezaťažuje len a výlučne žalovanú stranu, ale zaťažuje aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii jeho osoby. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je napr. jeho rasa či etnická príslušnosť (pôvod). Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 16/09 z 30. apríla 2009).“

28. „Ústavný súd je toho názoru, že slovné spojenie "iné postavenie" použité v čl. 12 ods. 2 ústavy je potrebné vykladať v nadväznosti na predtým vymenované zakázané diskriminačné dôvody nerozlučne späté s ľudskou jedinečnosťou. Inými slovami, uvedené slovné spojenie, ktorým čl. 12 ods. 2 ústavy nadobúda demonštratívny charakter, treba vykladať ako "iné postavenie" obdobné charakteristikám pred ním menovaným, nie ako "iné postavenie" v zmysle postavenia svojou podstatou odlišného od ostatných explicitne menovaných zakázaných dôvodov. Nevyhnutné je preto skúmanie, či uvažovaný diskriminačný dôvod má svojou povahou priamy vzťah k niektorému z vypočítaných dôvodov podľa čl. 12 ods. 2 ústavy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 1/2012 z 3. júla 2013).“

29. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zavinil svojím procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa Článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

30. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

31. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

32. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil preskúmaný rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Tu je potrebné konštatovať, že závery v ňom obsiahnuté sú nedostatočné. Súd prvej inštancie totiž v napadnutom rozsudku len uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením listín nachádzajúcich sa v spise a výsluchom svedkov (ods. 4. rozsudku súdu prvej inštancie), pričom v odôvodnení rozsudku ďalej opisuje obsah výpovede žalobcu, hoci ani len neuviedol, že vykonal dôkaz výsluchom žalobcu, obsah výpovede A. D. I., hoci neuviedol, o koho výsluch sa jedná, resp. v akom postavení uskutočnil výsluch uvedenej osoby a obsah výpovede siedmich svedkov. Z obsahu spisu je zrejmé, že strany predložili v konaní pred súdom prvej inštancie množstvo listinných dôkazov, avšak súd prvej inštancie ich nielenže neidentifikoval v napadnutom rozsudku, ani len neuviedol, ktoré dôkazy boli (z listinných dôkazov predložených stranami) vykonané a ktoré nie a z akého dôvodu. Už vôbec súd prvej inštancie nehodnotí vykonané listinné dôkazy a vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu sa obmedzil len na prepis z pojednávania výsluchu žalobcu, A. D. I. a siedmich svedkov. Súd prvej inštancie totiž rozsiahlo opisuje selektívne vybrané čiastkové skutkové zistenia (odsek 5., 6., 9. – 15. rozsudku súdu prvej inštancie), avšak nevytvára ucelený záver o celkovom skutkovom dejí. V odôvodnení rozsudku nie sú uvedené komplexne skutkové zistenia v spojitosti s čiastkovými zisteniami, ktoré by mali mať logickú nadväznosť, aby v súhrne umožnili vytvoriť záver o celkovom skutkovom stave. Odvolací súd zdôrazňuje, že obsahom hodnotenia dôkazov je opísanie úvahy súdu o tom, ktorý z vykonaných dôkazov považuje za hodnoverný a ktorý nie, aké zistenia vyvodil z dôkazov, ktoré si odporujú alebo sa vylučujú. Súd vždy uvedie, ktoré dôkazy neboli vykonané a z akého dôvodu. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitosť zisťovania skutkového stavu, návrhy strán na doplnenie dokazovania, čo v odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje. Takéto vyhodnotenie dôkaznej situácie absolútne v napadnutom rozsudku nie je uvedené. Preskúmaný rozsudok tak nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. V napadnutom rozsudku nie je ani nepochybným spôsobom uvedené, ktoré z rozhodných skutkových okolností boli preukázané a ktoré nie a prečo. Súd prvej inštancie bez ďalšieho konštatuje, že vykonanými výsluchmi svedkov a listinnými dôkazmi nebolo zistené také konanie žalovaného, ktoré by bolo možno objektívne vnímať ako zaobchádzanie so žalobcom, ktoré je nepriaznivejšie s ostatnými, ktorí sú v podobnej situácii. Tieto nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie zakladajú vadu nepreskúmateľnosti.

33. Z obsahu žaloby a ďalších podaní žalobcu urobených v konaní pred súdom prvej inštancie (najmä podanie zo dňa 24.2.2020, zo dňa 24.9.2022) vyplýva, že žalobca namietal porušenie zásady rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávnom vzťahu spočívajúce v prijímaní 11 diskriminačných opatrení – trvalé a bezdôvodné odňatie služobného motorového vozidla, osobitná kontrola dochádzky, resp. neprítomnosti v práci, lekárskeho potvrdení, ignorovanie opakovaných žiadostí o čerpanie

dovolenky, trvalé a bezdôvodné odňatie notebooku, porušenie interných predpisov o voľbe zástupcu vrchného riaditeľa v čase neprítomnosti žalobcu na pracovisku, zablokovanie prístupu do viacerých interných systémov a aplikácií zamestnávateľa, presadenie žalobcu mimo doterajšieho pracovného kolektívu a osobitý pokyn nepohybovať sa po budove, zadávanie osobitných úloh mimo pracovnej náplne žalobcu a bez možnosti delegovania úloh na podriadených zamestnancov, odňatie všetkých podriadených zamestnancov a spolupracovníkov, neuznanie potvrdenia o hľadaní zamestnania a úmyselné sabotovanie snahy žalobcu o nájdenie si zamestnania počas výpovednej doby, zákaz zúčastňovať sa na rokovaníach manažmentu banky. Hoci žalobca uvádzal v súhrne 11 diskriminačných opatrení, súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku zaoberal len 4 diskriminačnými opatreniami – používanie motorového vozidla, kontrola dochádzky, prístup do väčšiny systémov žalovaného, zadávanie úloh bez možnosti ich delegovať na podriadených zamestnancov (ods. 30. rozsudku súdu prvej inštancie), a to nedostatočne a aj nesprávne. Predovšetkým vo vzťahu k súdom prvej inštancie zhodnoteným 4 diskriminačným opatreniam nie je zistiteľné, z akých dôkazov súd prvej inštancie vyvodil skutkové zistenia k nim viažúce sa a ako vyhodnotil dôkaznú situáciu (uvedené už v predchádzajúcom odseku). Súd prvej inštancie neoznačil zamestnancov žalovaného, s ktorými uskutočňoval porovnanie postavenia žalobcu a ani neobjasnil, prečo je odňatie pracovných pomôcok počas výpovede súladné so zákonom, resp. prečo je opodstatnený rozdielny prístup k zamestnancovi počas výpovede. V tejto súvislosti je potrebné ešte vytknúť súdu prvej inštancie, že odkazuje na závery dokazovania v konaní pred Okresným súdom Ružomberok sp. zn. 9Cpr/25/2020, ktoré však nie sú v celom napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie uvedené, a to samozrejme za predpokladu viazanosti výrokom (nie odôvodnením) iného rozsudku. Navyše aj aplikácia príslušnej právnej normy je v preskúvanom prípade nesprávna, keďže súd prvej inštancie hodnotil konanie žalovaného vo vzťahu k žalobcovi izolovane bez toho, aby sa dôsledne zaoberal komparáciou zaobchádzania so žalobcom v porovnaní s inou osobou či skupinou osôb (jasne označených žalobcom), ktorá je v vecne podobnej situácii ako žalobca. Tu sa žiada zdôrazniť, že aj dodržanie pracovnoprávných predpisov, či záväzku z pracovnej zmluvy medzi stranami ako účastníkmi pracovnoprávneho sporu, môže viesť k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle antidiskriminačného zákona. Preto nie je ani správny postup súdu prvej inštancie pri hodnotení žalobcom uvádzaného diskriminačného konania zo strany žalovaného odkazom na rozhodnutia vydané v konaní o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru a okamžitého skončenia pracovného pomeru, keďže v uvedenom spore sa aplikovali úplne iné právne normy týkajúce sa výpovede a okamžitého skončenia pracovného pomeru a nie právne normy týkajúce sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, ako je tomu v prejednávanom prípade, teda relevantné skutkové zistenia (tzv. substancované) odôvodňujúce aplikáciu zvolenej právnej normy sú v oboch sporoch rozdielne. Závažným pochybením súdu prvej inštancie ďalej je, že sa vôbec v napadnutom rozsudku nevyjadril k ostatným namietaným diskriminačným opatreniam. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemôže argumentáciu strany odmietnuť ako nesprávnu, ale jeho povinnosťou je tiež uviesť v čom jej nesprávnosť spočíva. Argumenty súdu musia byť jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne. Konštatovanie súdu, že argumenty strany sú nesprávne alebo irelevantné bez toho, aby zrozumiteľne uviedol, prečo ich považuje za nesprávne a irelevantné, možno považovať za nedostatočné odôvodnenie. O takýto prípad išlo aj v súdenom spore, keďže sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nezaoberal podstatou argumentácie žalobcu a nedal mu odpoveď, prečo ostatné namietané opatrenia žalovaného vo vzťahu k žalobcovi nepovažoval za diskriminačné. Len relevantné skutkové zistenia sa myšlienkovým postupom súdu podraďujú pod hypotézu právnej normy, ktorá sa má v danej veci aplikovať. Skutkový základ bol nesprávne súdom prvej inštancie vytvorený.

34. Pozornosti odvolacieho súdu neunikla ani vada v označení citovaných aplikovaných právnych noriem, konkrétne ustanovenie § 13 ods. 5 Zákonníka práce (ods. 26., 27. rozsudku súdu prvej inštancie) je uvedené v napadnutom rozsudku dvakrát a ani v jednom prípade nemá tam citované znenie.

35. Ďalej žalobca namietal nevykonanie ním navrhnutých dôkazov – vyžiadanie od NBS všetkých podkladov týkajúcich sa súhlasu NBS s menovaním A. E. F. do funkcie člena predstavenstva, resp. súhlas s vedúcou pracovnou pozíciou A. E. F., majúce preukázať, že bol zo strany NBS schvaľovaný vopred na pracovnú pozíciu žalobcu v čase, kedy nemal žalobca skončený pracovný pomer. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že uvedený dôkaz nevykonal, nakoľko by nemal zásadný vplyv na výsledok dokazovania (ods. 31 rozsudku súdu prvej inštancie).

36. „Aj keď má strana sporu procesné oprávnenie navrhovať dôkazy, súd nemusí vykonať každý ňou navrhnutý dôkaz, musí však v rozhodnutí vysvetliť, prečo ho nevykonal. Súd môže nevyhovieť

návrhu strany na vykonanie dokazovania len z dôvodu, že navrhnutý dôkaz: a) sa týka skutočnosti, ktorá je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania, b) nie je spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť a c) je vzhľadom na nepochybné výsledky dokazovania vykonaného inými dôkazmi nadbytočný (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 205/2019 z 1.12.2021)“.

37. „Ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú, medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 168/2019 z 21. novembra 2019)“.

38. Dokazovanie je časť civilného sporového konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie. Súd v civilnom sporovom konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 Civilného sporového poriadku) a nie strán sporu. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok neúplnosť skutkových zistení, vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia. Rozhodnutie o zamietnutí návrhu na dokazovanie má charakter rozhodnutia, ktorým sa upravuje vedenie konania a nemusí obsahovať odôvodnenie (§ 237 ods. 2 Civilného sporového poriadku) Povinnosťou súdu je (mimo iného) však v odôvodnení rozsudku uviesť, ktoré dôkazy neboli vykonané a z akého dôvodu. Týmto sa však súd prvej inštancie dôsledne neriadil, čím došlo k porušeniu procesných práv dotknutej strany, t. j. žalobcu.

39. Súd prvej inštancie tak svojim postupom žalobcu vylúčil z realizácie procesného práva navrhovať dôkazy, ktoré mu procesné predpisy priznávajú, keďže ním navrhnutý dôkaz nevykonával bez tohto, aby návrh na vykonanie tohto dôkazu zamietol. Taktiež súd prvej inštancie nedal odpoveď na svoj postup, prečo netrval na splnení edičnej povinnosti žalovaného v zmysle ustanovenia § 189 Civilného sporového poriadku, ktorému žalovanému na pojednávaní konanom dňa 19.4.2023 uložil povinnosť predložiť podanú žiadosť NBS o udelenie súhlasu s vymenovaním A. E. F. do funkcie člena predstavenstva, resp. s ustanovením do funkcie vedúceho zamestnanca. Bez ohľadu na pochybenie súdu prvej inštancie v procesnom postupe pri vykonávaní dôkazov odvolací súd považuje nad rámec uvedeného za potrebné uviesť, že ani zdôvodnenie súdu prvej inštancie, prečo tento dôkaz nevykonával, nie je dostatočné. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku totiž nevyplýva, prečo by vykonanie tohto navrhnutého dôkazu nemalo priniesť iný výsledok konania, úvaha súdu prvej inštancie v tomto smere je nedostatočná a neodôvodnene tak vzdáva súd prvej inštancie od novej miery zistenia skutkového stavu v nadväznosti na tento dôkaz navrhnutý žalobcom, keďže práve vykonanie tohto dôkazu by malo preukázať pohnútku žalovaného pre prijímanie diskriminačných opatrení, resp. že žalovaný mal záujem obsadiť pracovnú pozíciu žalobcu ešte za trvania pracovného pomeru inou osobou.

40. Súd prvej inštancie sa odmietol zaoberať dôkazmi navrhnutými žalobcom, ktoré podľa jeho presvedčenia smerovali k preukázaniu pravdivosti sporného tvrdenia o postavení žalobcu tzv. neželaného zamestnanca a tým rezignoval na svoju funkciu objektívneho arbitra sporu. Súd prvej inštancie vo vzťahu k posudzovaniu pravdivosti sporného tvrdenia žalobcu nepripustil dôkazný útok žalobcu, čím došlo k zásadnému procesnoprávnemu pochybeniu súdu prvej inštancie.

41. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, súd prvej inštancie pochybil v procesnom postupe, vo vykonanom dokazovaní, vec nesprávne právne posúdil tým, že síce zvolil správnu právnu normu, ktorú nesprávne aplikoval, pričom rozhodnutie súdu prvej inštancie ani nezodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, a to i vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu. Napadnutý rozsudok nie je vecne správny. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. a), b), c) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu podľa ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

42. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne vec prejednať za stavu dodržania postupu opísaného vyššie, v ktorom odstráni procesné pochybenie a ktorého nedostatok

spôsobil (mimo iného) aj nutnosť zrušenia jeho rozsudku, teda rozhodne o čiastočnom späťvzati žaloby, zabezpečiť si dostatočný skutkový podklad pre posúdenie dôvodnosti uplatnených požiadaviek. K tomu vyvodí zodpovedajúce skutkové zistenia z už vykonaných dôkazov, eventuálne umožní stranám uplatniť i ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany a po prípadnom doplnení dokazovania, či už dôkazmi, ktoré strany navrhli alebo ešte navrhnu v nastávajúcom priebehu konania, alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy žalobcu s použitím ustanovenia § 311 Civilného sporového poriadku, potom vo veci znova rozhodne. Samozrejme bude rešpektovať v zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona odchýlku konania vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania od klasického sporového konania v oblasti dokazovania týkajúcu sa preneseného dôkazného bremena zo žalobcu na žalovaného. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (Čl. 11 ods. 4 Civilného sporového poriadku) procesne správnym postupom. V intenciách záverov odvolacieho súdu doplní súd prvej inštancie argumentačný základ o podriadenie (subsumovanie) preukázaného skutkového stavu pod relevantné ustanovenia právnej normy. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v Článku 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V novom rozhodnutí sa súd prvej inštancie dôsledne a presvedčivo vysporiada so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi strán sporu, vyhne sa pritom formalistickému a paušálnemu prístupu pri hodnotení rozhodujúcich skutočností a tiež i pri ich vyjadrení v odôvodnení. Sústredí sa samostatne na každé jedno namietané diskriminačné opatrenie (11 opatrení uvádzaných žalobcom) v nadväznosti na výsledky vykonaného dokazovania, pričom sa bude dôsledne venovať aspektu porovnávania v nadväznosti na tvrdenú pohnútku konania žalovaného, v záujme dosiahnutia podstaty procesným poriadkom sledovaného cieľa civilného sporového konania, ktorým je ochrana zákonnosti, antidiskriminačné spory nevyvímajúc. Bude mať tiež na zreteli, že podľa judikatúry EŠLP a Ústavného súdu SR imanentnou súčasťou práva na súdnu ochranu podľa Článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa Článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je potreba vysporiadať sa v dôvodoch rozhodnutia tiež so zásadnými argumentmi strán sporu a preto neopomenie dať odpoveď mimo iného tiež na žalobcom prezentovanú argumentáciu v rámci prostriedkov procesného útoku. Nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodní a v odôvodnení i odcituje aplikované právne normy s ich presným označením (najmä číslo a názov právneho predpisu, deň aplikovaného účinného znenia).

43. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, pričom vezme na zreteľ obe zásady uplatňujúce sa pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, teda zásadu úspechu vo veci doplnenú zásadou zodpovednosti za zavinenie, a aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania.

44. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).